

(א) [לקמן פת. 3] ג [לעיל פד. 1] א [לקמן פו. 1] (ד) [לקמן פת. 8] ו [לקמן 97 פו. 1] (ה) [דף פו. 1] (ו) [דף ע"ב. 1] ע"ב.

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה צור וכו' דמופלג ארבע' הוי: (ב) ד"ה אלא בסמוכה וכו' אלא בהמשכה כדמקן: (ג) תוס' ד"ה שני וכו' ואינו רגיל במצוי זה ולקן:

גליון הש"ם

גמ' א"ל אביי דר"י הא דר"י דשמואל הוה. לעיל 97 ו ע"א יבמות 97 יח ע"א כבודות 97 יב ע"ב:

צור שצין שפי חלירות. הפרודות זו מזו ומפסיק ביניהן כעין מצוי קטן ואין דיריין פתוחין לו והצור באותו הפסק מופלגת מכותל זה ארבעה כו'. דאי לא הכי (ה) דמופלג הוי תשמישו נגמח והוי כמו שהצור חליה בחצר זו וחליה בחצר זו שרשות שניהן שולטת בה ומנן במתני' (ט)

צור שצין שמי חלירות אין ממלאין הימנה בשבת שזה אוסר על זה עד שיערבו או עד שיעשו מחילה תלויה בצור כך השיב ר"י: זה מוילא וזו כל שהוא. מכתלו עד לצור וממלא דרך חלונו וכן זה דכיון דמופלגת ד' לא שלטי ביה לאסור זה על זה ומשום שיהא רשות לשינהן במצוי נמי ליכא שאין דירייהן פתוחין לחצר ללא ולבא ברגל ואין תשמישתן צדק אלא דרך חוץ. וצדין הוא דזין נמי לא ליבעי אלא משום היכר בעלמא שלא ישתמשו ברשות אחרת של שנים בלא עירוב משום הכי מתקני הכא פורתא ודכוותה אחרת במסכת שבת בפרק הזורק (97 פ:) ספינה רב הונא אמר מוילא הימנה זין כל שהוא וממלא ומקמיין לה המס דחיוו אלא היכר בעלמא דלא לייתי לטלטולי מרכמלית אחרת לרה"י ויס לגבי מילוי ס"ל דלאו כרמלית היא אלא קרקעיתא אבל אירא דמיא מקום פטור הוא דמיא כמאן דליתנהו דמו: אפינו קניא. דלא מינכר כולי האי שרי: והא דרב יהודה. דבעי תיקון כל שהוא. דשמואל היא. משמואל רביה גמר לה דלריך תיקון קמא: דאי דרב. דהוה נמי רביה מינייה לא גמר. דהא אין אדם אוסר על מצויו בתשמיש מופלג כזה שצריך לזרוק דלי באיר ד' טפחים ואפינו קניא לא נריך: ודשמואל מהיבא. מאחו מיימרא דשמואל סלקא דעתיה דאצי למשמע דרב יהודה מדשמואל גמר לה. סלקא דעתך דהמא דבי שמעה אצי להא דרב יהודה מילתא באנפי נפשיה שמעה אמר רב יהודה צור שצין שמי חלירות מופלגת ארבעה מכאן ומכאן זה מוילא קנה כל שהוא וממלא וכו' ולא שמעה בהדיא הא דשמואל דאי עלה דהא דשמואל דזין כל שהוא שמעה אצי להא דרב יהודה מאי תיבעי לן דשמואל מהיבא הא הכא אשמעינן שמואל בהדיא דבעי תיקון: לריך סולס קצוע. ואי לא בני רה"ר אסרי עליה דרך איר שאין גג זה ראי לתשמישן אצ"כ זורקין עליו שום דבר דסתם רה"ר איבא חפוי סמוך לכתלים ומתרחקים על כרחן: דילמא דרב פפא. שתשמיש גמור הוא להן בכומתא וסודרא [פד]: אלא מהא כו'. דאצי שמעה לרב יהודה אמילתיה דשמואל והכי קאמר אצי הא דבעי רב יהודה קניא משמואל גמר לה דבעי תיקון ואתא לאשמעינן דשמואל רביה לאו זין דוקא אמר דכיון דלא בעי זין ד' דהא זין כל שהוא אמר יליף רב יהודה מינייה דה"ה לקניא: ודרב מהיבא. שמעינן דאין אדם אוסר על מצויו דרך איר: אלא בסמוכה. שאין עליונה משוכה מכנגד התחתונה במשך הכותל ד' טפחים ואע"ג דגבוהה ממנה עשרה רב לטעמיה דאמר [פג]: ליה בשלשול וליה בזריקה שניהן אסורין דתשמיש דשלשול וזריקה חשיב תשמיש אבל במופלגת מכנגדה ד' כיון דאין לתחתונה כאן אלא תשמיש מופלג במשך זהו איר ולא תשמיש הוא. לא מצינו לשון הפלגה בש"ס בגבוהה אלא (ט) במשכה דמתן מתניתין [שס] דג"א בסמוכה כו': שאני הא דכיון דלאו בזריקת איר וזריקת גובה ושלשול וליה בשלשול לחודיה שמשלשל דלי לים: כליה בפסח וליה בזריקה דמי. אבל גבי צור דשניהן שוין בהפלגה לעולם אימא לך דאסרי: וג' חורבות ביניהן. מחילות פרוצות זו לזו ואין בהן דיריין ואין להן בעלים אלא בני הבתים האלו וש חלונות בבתים פתוחין לחורבה: זה משמא. בחורבה הסמוכה לו דרך חלונות ע"י זריקה הואיל ואין לו בה תשמיש גמור בחול שאין לו בה פתח פתוח לה אלא חלון אין פירצת המחילה אוסרת ומותר להשתמש בכולה והוא אינו יכול להשתמש דרך חלון למרחוק אלא ע"י זריקה ומצויו אינו אוסר עליו ואע"פ ששתמש בה בחול בזריקה שזרק דרך איר שלו בפירצה עד תוך חורבה זו אינו אוסר על מצויו דרך איר שאין לו עליו תשמיש אלא ע"י איר אבל בסמוכה לחצרו לא ישתמש אפילו בזריקה הואיל ויש לחצרו בה בשלשול סמוך לחלונו: ואמנעי

כיצד משתתפין פרק שמיני עירובין פה.

בור שבין שתי חצירות מופלגת מכותל זה ד' כו'. פירש בקונטרס שיש צין שמי חלירות כעין מצוי קטן ואין דיריין פתוחין לו והצור באותו הפסק זה מוילא זין כל שהוא עד לצור וממלא דרך חלונו וכן זה דכיון דמופלגת ד' לא שלטי ביה לאסור זה על זה ומשום שיהא רשות לשינהן במצוי נמי ליכא שאין דיריין פתוחין לו ללא ולבא ברגל ואין תשמישתן צדק אלא דרך חוץ. וצדין הוא דזין נמי לא ליבעי אלא משום היכר בעלמא שלא ישתמשו ברשות אחרת של שנים בלא עירוב משום הכי מתקני הכא פורתא ודרב רב הונא אמר מוילא הימנה זין כל שהוא וממלא ומקמיין לה המס דחיוו אלא היכר בעלמא דלא לייתי לטלטולי מרכמלית אחרת לרה"י ויס לגבי מילוי ס"ל דלאו כרמלית היא אלא קרקעיתא אבל אירא דמיא מקום פטור הוא דמיא כמאן דליתנהו דמו: אפינו קניא. דלא מינכר כולי האי שרי: והא דרב יהודה. דבעי תיקון כל שהוא. דשמואל היא. משמואל רביה גמר לה דלריך תיקון קמא: דאי דרב. דהוה נמי רביה מינייה לא גמר. דהא אין אדם אוסר על מצויו בתשמיש מופלג כזה שצריך לזרוק דלי באיר ד' טפחים ואפינו קניא לא נריך: ודשמואל מהיבא. מאחו מיימרא דשמואל סלקא דעתיה דאצי למשמע דרב יהודה מדשמואל גמר לה. סלקא דעתך דהמא דבי שמעה אצי להא דרב יהודה מילתא באנפי נפשיה שמעה אמר רב יהודה צור שצין שמי חלירות מופלגת ארבעה מכאן ומכאן זה מוילא קנה כל שהוא וממלא וכו' ולא שמעה בהדיא הא דשמואל דאי עלה דהא דשמואל דזין כל שהוא שמעה אצי להא דרב יהודה מאי תיבעי לן דשמואל מהיבא הא הכא אשמעינן שמואל בהדיא דבעי תיקון: לריך סולס קצוע. ואי לא בני רה"ר אסרי עליה דרך איר שאין גג זה ראי לתשמישן אצ"כ זורקין עליו שום דבר דסתם רה"ר איבא חפוי סמוך לכתלים ומתרחקים על כרחן: דילמא דרב פפא. שתשמיש גמור הוא להן בכומתא וסודרא [פד]: אלא מהא כו'. דאצי שמעה לרב יהודה אמילתיה דשמואל והכי קאמר אצי הא דבעי רב יהודה קניא משמואל גמר לה דבעי תיקון ואתא לאשמעינן דשמואל רביה לאו זין דוקא אמר דכיון דלא בעי זין ד' דהא זין כל שהוא אמר יליף רב יהודה מינייה דה"ה לקניא: ודרב מהיבא. שמעינן דאין אדם אוסר על מצויו דרך איר: אלא בסמוכה. שאין עליונה משוכה מכנגד התחתונה במשך הכותל ד' טפחים ואע"ג דגבוהה ממנה עשרה רב לטעמיה דאמר [פג]: ליה בשלשול וליה בזריקה שניהן אסורין דתשמיש דשלשול וזריקה חשיב תשמיש אבל במופלגת מכנגדה ד' כיון דאין לתחתונה כאן אלא תשמיש מופלג במשך זהו איר ולא תשמיש הוא. לא מצינו לשון הפלגה בש"ס בגבוהה אלא (ט) במשכה דמתן מתניתין [שס] דג"א בסמוכה כו': שאני הא דכיון דלאו בזריקת איר וזריקת גובה ושלשול וליה בשלשול לחודיה שמשלשל דלי לים: כליה בפסח וליה בזריקה דמי. אבל גבי צור דשניהן שוין בהפלגה לעולם אימא לך דאסרי: וג' חורבות ביניהן. מחילות פרוצות זו לזו ואין בהן דיריין ואין להן בעלים אלא בני הבתים האלו וש חלונות בבתים פתוחין לחורבה: זה משמא. בחורבה הסמוכה לו דרך חלונות ע"י זריקה הואיל ואין לו בה תשמיש גמור בחול שאין לו בה פתח פתוח לה אלא חלון אין פירצת המחילה אוסרת ומותר להשתמש בכולה והוא אינו יכול להשתמש דרך חלון למרחוק אלא ע"י זריקה ומצויו אינו אוסר עליו ואע"פ ששתמש בה בחול בזריקה שזרק דרך איר שלו בפירצה עד תוך חורבה זו אינו אוסר על מצויו דרך איר שאין לו עליו תשמיש אלא ע"י איר אבל בסמוכה לחצרו לא ישתמש אפילו בזריקה הואיל ויש לחצרו בה בשלשול סמוך לחלונו: ואמנעי

בור שבין שתי חצירות מופלגת מכותל זה ארבעה ומכותל זה ארבעה זה מוציא זין כל שהוא וממלא ורב יהודה דיריה אמר אפילו קניא אמר ליה אביי לרב יוסף. הא דרב יהודה דשמואל היא דאי דרב (ה) הא אמר א אין אדם אוסר על חבירו דרך איר ודשמואל מהיבא אילימא מהא (ו) דאמר רב נחמן אמר שמואל גג הסמוך לרשות הרבים צריך סולם קבוע להתירו דילמא כדרב פפא אלא מהא זה מוציא זין כל שהוא וממלא וזה מוציא זין כל שהוא וממלא מעמא דאפיק הא לא אפיק אמרינן אדם אוסר על חבירו דרך איר ודרב מהיבא אילימא מהא (ז) שתי גוזזטראות זו למעלה מזו עשו מחיצה לעליונה ולא עשו מחיצה לתחתונה שתייהן אסורות עד שיערבו (ח) ואמר רב הונא אמר רב לא שנו אלא בסמוכה אבל במופלגת ארבעה עליונה מותרת ותחתונה אסורה דלמא שאני הכא דכיון דלזה בזריקה ושלשול ולזה בשלשול לחוריה כלזה בזריקה ולזה בפתח דמי אלא מהא דאמר רב נחמן אמר רבה בר אבוב אמר רב ב שני בתים ושלש חורבות ביניהם זה משתמש בסמוך שלו על ידי זריקה וזה משתמש בסמוך שלו על ידי זריקה והאמנעי

הצור לחצר מצויין דרך מלמעלה מ' דהוי מקום פטור כדאמרינן בשמעמין בשני בתים משני ידיו רשות הרבים דמותר לזרוק מזה לזה: דילמא כדרב פפא. בכומתא וסודרא מעיקרא סלקא דעתיה דאייבי בשמאות כבדים דאותן אין רגילין להתקרב לכתלים דמשתמשין בגג ע"י זריקה כגון אותם שמפסילין משאות במקלות על כתפיהם וכשרוים לכתף מכתפים על הגג ויש הפסק ד' מן האיר ולגג ומשני בכומתא וסודרא שהוא דבר קל ורגילין להתקרב לכותל ולא הוי דרך איר:

שני בתים ושלש חורבות ביניהם. פירש בקונטרס שאין לחורבות בעלים אלא בני הבתים האלה משמע דקצר דאם יש להם בעלים דאוסרין אותן הבעלים על בני הבתים אע"ג דאינם אוסרין את החצר ואת המצוי שפתוחין להם דקי"ל כרבי יהודה דבית התבן אינו אוסר ובפירקין (ו) נמי פסקינן כר"ש דאמר דירה בלא בעלים לא שמה דירה מכל מקום בתוכה מיהא אסור לטלטל ובסוף הדר (נעיל 97 ע"ג). פירש כן בהדיא גבי דילמא אתי לאפוקי מאני דבתים לחורבה פירש והרי רשות אחרת היא שיש לה בעלים ובמצוי לא נשתתפה שאינה אוסרת דתניא לעיל (ז) אינה אוסרת אלא מקום דירה בלבד דהיינו מקום פיתא או מקום לינה והא דשרינן הכא להשתמש בסמוך לו אע"ג שיש לחצרו כמו כן חלק בה אינו אוסר על זה כיון שגם לזה יש חלק בה דשניהם שותפים בשלשול ואינם אוסרין זה על זה את הסמוכים כיון דהוי ליה תשמישו נגמח ולחצרו בקשה ובשתי גוזזטראות דסוף פרקין עשו לתחתונה סילקו נפשייהו מעליונה ואין אוסרין את העליונה אף על פי שעשו אותה בשותפות ויש להם חלק בה ואין נראה לר"י לעשות דירה בלא בעלים דירה לחצאין לאסור לטלטל בתוכו ואור"י דהא דאמרינן בסוף הדר דילמא אתי לאפוקי מאני דבתים לחורבה מייירי בחורבה הפתוחה לבית ומייירי שאותו בית פתוח לחד ואינו רגיל במצוי (ח) ולכן אין המצוי יתיר בלתי וקורה משום בית אלא משום חורבה ומייירי שפיר הכא בחורבות שיש להם בעלים וכיון דלא דיירי בהו לא אסרי: לימא

הצור לחצר מצויין דרך מלמעלה מ' דהוי מקום פטור כדאמרינן בשמעמין בשני בתים משני ידיו רשות הרבים דמותר לזרוק מזה לזה: דילמא כדרב פפא. בכומתא וסודרא מעיקרא סלקא דעתיה דאייבי בשמאות כבדים דאותן אין רגילין להתקרב לכתלים דמשתמשין בגג ע"י זריקה כגון אותם שמפסילין משאות במקלות על כתפיהם וכשרוים לכתף מכתפים על הגג ויש הפסק ד' מן האיר ולגג ומשני בכומתא וסודרא שהוא דבר קל ורגילין להתקרב לכותל ולא הוי דרך איר:

עין משפט גר מצוה

מז א מ"י פ"ג מהל' עירובין הלכה כג טו"ע א"ח ס"י ש"ע טע"ף ז:

רבינו חננאל

בור (שאין) [שבין] שתי חצירות, מופלג מכותל זה זה בארבעה ומכותל זה בארבעה, והבור באמצע הסימטא. זה מוציא זין כל שהוא וממלא וזה מוציא זין כל שהוא וממלא. ורב יהוד' דיריה אמר אפי קניא, דיי לו. אמר אביי הא דרב יהוד' דשמואל היא, דאי דרב אמר רב אין אדם אוסר על חבירו דרך איר ואפי קניא לא צריך. ודייק מיהא דאמר שמואל היא, זה מוציא זין כל שהוא וממלא. טעמא דאפיק זין הא לא אפיק זין אסור למלאות. מאי טעמא חבירו שיש לו רשות באיר הא סמטא אוסר עליו, ש"מ אדם אוסר על חבירו דרך איר. ודייקינן לרב מיהא דאמר שתי חצירות ושלש חורבות ביניהן, זה משתמש (לו) בסמוך לו על ידי זריקה וזה משתמש בסמוך לו על ידי זריקה,